

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An quia ad Moysen & Prophetas remittuntur sola scriptura sufficiat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

VERSVS 2. 9.

Et ait illi Abraham: Habent Moysen & Prophetas, audiant illos.

QUESTIO I.

An quia ad Moysen & Prophetas remittuntur, sola scriptura sufficiat?

§. 1. Argumentum validum sibi necesse haereticis videntur. Habent Moysen & Prophetas, audiant illos; inquit, Abraham, inde concludit, non opus esse vt Lazarus mittatur. Ergo inquit haereticis sola scriptura sufficit ad omnia fidei documenta? Respondet Maldonatus abusum esse Scripturae: si enim hinc concludere velis & restringere fidem ad verba Abrahami, consequetur, ne Apostolicis quidem scriptis credendum, quia Moysen & Prophetas nominat. Hic vero tantum de statu vitae aeternae agitur, de qua satis ex Moysen & Prophetis constabat.

§. 2. Deinde concludunt cuiq; legendam vernaculam linguam Scripturam, & sine interprete. Quae haereticam tot haereses peperit, vt ab ea recedant etiam plerique haereticorum; quorum enim tot commentarii, nisi vt recte Scripturarum sensum intelligatur? Abraham quidem ad Moysen, & Prophetas fratres. Epulonibus remittit, sed qualis in Ecclesia legi solebant, & ex mente Ecclesiae intelligenda ad regem scriptam remittit iudex; verum non iudicio partium legem submittit. Eos audire iubet, non expectare mortuos:

§. 3. Qui infidels sunt Prophetas contemnunt; factu omnia despiciunt, si mortui resurgant, spectant aut phantasmata fabulae, & inanes iudicant. Aliquos Christus excitauit a mortuis, nec tamen illis crediderunt. Pharisaei potius egerunt vt Lazarum occiderent alium quem suscitaret Christus. Pareus lib. 1. c. 8. de gratia & libero arbitrio, inde conficere conatur, non dari vlli salutem, nisi per verbum & fidem, quod verum est de fide, & verbo Dei reuelato; at ille constringit ad solam Scripturam. Non vult autem nisi per verbum fidei dare fidem ad salutem: Habent Moysen & Prophetas audiant illos. Quod non modo factum est, sed etiam ablutum. Deus homines per creaturas, per angelos, per alios homines ad fidem excitare solet, non autem est alligatus ad solas Scripturas. Quod enim de illis dicemus, qui ante Moysen & Prophetas vixerunt, aut cum illis diuersa in parte mundi iudeis, audientes Moysen & Prophetas, gentilibus per alios docere

viam veritatis potuit; non enim eos ad Moysen remisit.

At lib. 4. c. 4. in eodem tractatu. Ex illis ipsis verbis Patrum auctoritatem eleuare conatur; quia ad Scripturas Abraham remittit: cum tamen non modo Scripturas, sed eorum etiam sensum nobis Christus commendat; quae non ex suo quisq; sensu, verum Ecclesiae interpretatione sumat, necesse est. Alioqui frustra est lex posita, si legis sensus est incertus; si a nullo authentica interpretatio haberi potest; Seminarium enim litium est, legis sine iudice vox ambigua.

§. 4. Reuelationes a Deo non querendas ex hoc loco probare nititur Pareus l. 3. de iustificat. c. 8. [Nec dubitamus, quicunq; de dimissis sibi peccatis specialibus a Deo reuelationes poscunt neq; credunt Euangelio, eos Deum horribiliter blasphemare, quia cum in verbo suo mendacem faciunt, quod qui credit in Filium Dei, accipiat per nomen eius remissionem peccatorum, & habeat vitam aeternam. Clamant enim cum Epulone: Non Pater Abraham: sed si quis ex mortuis abiierit ad nos, credemus, &c.]

Respondeo. Nemini dubium esse, credenti recta vnaq; fide remissa esse peccata, an vero conditionem illam quisq; explevit id non esse certum. Itaq; si quis dubitat an sibi peccata remissa sint, non facit Deum mendacem, sed de sua dubitat penitentia, vitaq; an illa sit, quae in conspectu Dei placeat. Porro non sequitur fratribus diuitis non missam per mortuum reuelationem, non igitur vlli posse mitti. Multa enim Deus sanctis atq; etiam impijs reuelat, quae alios latere vult: nec enim est abbreviata manus Domini, vt non possit, aut praecisa benignitas vt non velit. apparitiones vero, & reuelationes plurimas esse, & fuisse in Ecclesia, omnis aetatis historia testatur. Adeo vt vix haereticis inueniantur qui eas negent. Verum de his alia occasione agendum.

§. 5. Item l. 4. c. 3. demonstrat Moysen & Prophetas a Christo probari, & Christum eorum sermones pro suis agnoscere. Quoniam autem Moysi literae, verba sint Christi, ipse ait ad iudeos, quem admodum Ioannes in Euangelio commemoratus est. Si credidisset Moysi, credidisset & mihi: de me enim ille scripsit. Si autem illius literis non creditis, neque meum sermonibus creditis. Manifestissime significans Moysi literas, suos esse sermones. Ergo Moysi, & reliquorum sine dubio Prophetarum sermones ipsius sunt, quem admodum demonstrauimus. Et iterum ipse Dominus ostendit Abraham dixisse diuiti, de his omnibus, qui adhuc erant in vita. Si Moysi & Prophetis non obediunt, nec si quis a mortuis resurgens ad illos eat, credent ei.

CAPVT XVII.

Et ait ad discipulos suos: Impossibile est, vt non veniant scandala: vt autem illi, per quem veniunt. 2. Vtilius est illi, si lapis molaris imponatur circa collum eius, & projiciatur in mare, quam vt scandalizet et vnum de pusillis istis: 3. Attendite vobis: Si peccauerit in te frater tuus, increpa illum: & si penitentiam egerit, dimitte illi. 4. Et si septies in die peccauerit in te, & septies in die conuersus fuerit ad te, dicens: Poenitet me, dimitte illi. 5. Et dixerunt Apostoli Domino: Adauge nobis fidem. 6. Dixit autem Dominus: si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis huic arbori moro: Eradicare, & transplantare in mare: & obediet vobis. 7. Quis autem vestrum habens seruum arantem, aut pascentem, qui regresso de agro dicat illi: Statim transi, recumbe. 8. Et non dicat ei: Para quod conem, & praecinge te, & ministra mihi, donec manducem, & bibam; & post haec tu manducabis, & bibes? 9. Nunquid gratiam habet seruo illi, quia fecit quae ei imperauerat? 10. Non puto. Sic & vos cum feceritis omnia, quae praecpta sunt vobis, dicite: Serui inutiles sumus, quod debuimus facere, fecimus. 11. Et factum est, dum iret in Ierusalem, & transibat per mediam Samariam, & Galileam. 12. Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi, qui steterunt a longe. 13. Et leuauerunt vocem dicentes: Iesu preceptor, miserere nostri. 14. Quos vt vidit, dixit: Ite, ostendite vos facer dotibus. Et factum est, dum irent, mundati sunt. 15. Vnus autem ex illis, vt vidit, quia mandatus est, regressus est, cum magna voce magnificans Deum. 16. Et cecidit in faciem ante pedes eius, gratias agens, & bic erat Samaritanus. 17. Respondens autem Iesus, dixit: Nonne decem mundati sunt? & nouem vbi sunt? 18. Non est inuentus, qui rediret, & daret gloriam Deo, nisi alienigena. 19. Et ait illi: Surge, vade, quia fides tua te saluum fecit. 20. Interrogatus autem a Pharisaeis, Quando venit regnum Dei? respondens eis dixit: Non venit regnum Dei cum obseruatione: 21. Neq; dicent: Ecce hic, aut ecce illic. Ecce enim regnum Dei intra vos est. 22. Et ait ad discipulos suos: Venient dies, quando desiderabitis videre vnum diem Filij hominis, & non videbitis. 23. Et dicent vobis: Ecce hic, & ecce illic. Nolite ire, neq; secutemini. 24. Nam sicut fulgur coelestis de sub caelo in ea, quae sub caelo sunt, fulget: ita erit Filius hominis in die sua. 25. Primum autem oportet illum multa pati, & reprobari a generatione hac. 26. Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit & in diebus Filij hominis. 27. Edebant & bibeant: Adami Consen in Euang. Tom. 11.